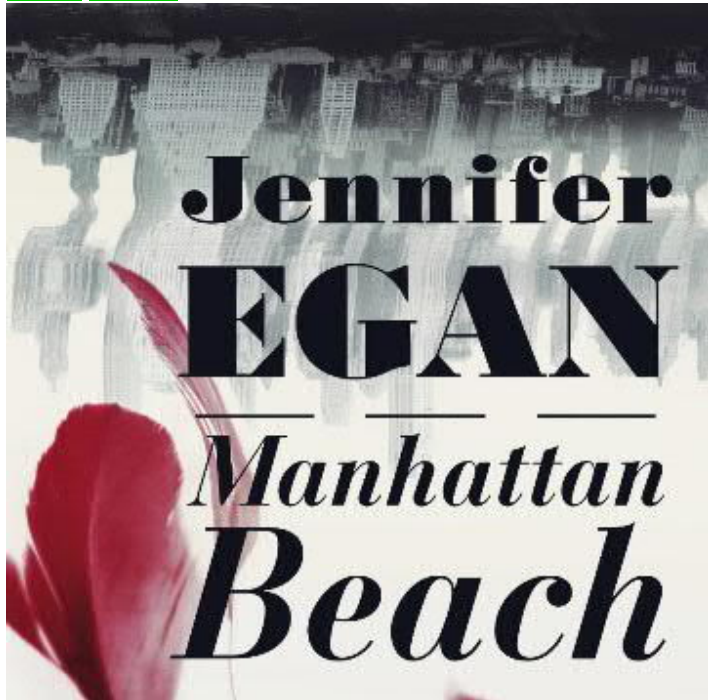

Jennifer Egan: Manhattan Beach

[PM/30 ADMIN](#)

LIISA RINNE (22.11.2018)

Kuin meren aaltoliike. Vuorovedoin Jennifer Eganin romaani *Manhattan Beach* vyöryy ja vetäytyy. Eletään toisen maailmansodan kuohuvia vuosia New Yorkissa. On rakkautta, jännitystä ja urheutta – ganstereita ja sankareita. Päällimmäiseksi suurten tunteiden aallokossa nousee kuitenkin kaipaus.

Lopulta he laskivat tuolin lähelle vettä. Anna painoi päänsä sisarensa päätä vasten puuskuttaen taipaleen jäljiltä ja katsoi, kuinka pitkä aalto muodostui, venyi läpinäkyväksi, kiepsahti eteenpäin ja luhistui vaaleiksi pärskeiksi, jotka vyöryivät hiekan yli heitä kohti, melkein koskettivat Lydian tuolin pyöriä. Sitten kehittyi toinen aalto, kurottautui ja venyi, pinnalla villisti hopeinen juova valjun auringonvalon osuessa siihen. Outo, raju, kaunis meri: sen Anna halusi Lydian näkevän. Se kosketti maailman jokaista osaa, se oli mysteerin eteen vedetty välkkyvä verho.

Manhattan Beach on Jennifer Eganin kolmas suomennettu romaani. Maailmanmaineeseen hän nousi teoksellaan *Aika suuri hämäys* (2010). Romaani on kerronnan rajoja rikkova, henkeäsalpaava lukukokemus. Jokainen aihe hakee kuitenkin omanlaisensa tyylin, tavan tulla kerrotuksi. Niin nytkin. *Manhattan Beach* on kerronnaltaan perinteisempi. Se nojaa vahvaan tarinaan, joka etenee ajallisesti 1930-luvulta sodan viimeisiin vuosiin.

Anna Kerriganin ja Dexter Stylesin kohtaamiset toimivat romaanin punaisena lankana. Kohtaamisten ympärille kiertyvät isän katoaminen ja sisaren kuolema, kaipuu toisenlaisesta elämästä. Pala palalta rakentuu tarina ihmisistä, jotka haluavat toimia oikein väärissä olosuhteissa.

Jännitys tiivistyy kertojan tsumatessa henkilöstä toiseen. Varmoin ottein Egan luotsaa henkilöitään. Ympäriällä sykkii New York. Metropoli, jonne sota rantautuu ostoskuponkien, sotilaiden ja laivojen myötä.

Edellisessä helmikuussa, juuri Pearl Harbourin jälkeen, rannikkovartiosto oli sulkenut Manhattan Beachin itäpäähän ja pystyttänyt lomamökkien keskelle koulutuskeskuksen. Dexter pysähtyi sen portille ja katsoi itään valon ilmestyessä. Se tuli näkyviin vähitellen, vaikka ei siltä tuntunut. Oli kuin päivä olisi valjennut yhdessä sekunnissa.

Dexterin kotitalo oli Manhattan Beachin länsipäässä. Hän ei lukinnut etuovea. Milda oli jättänyt hänelle keittiöön pannullisen kahvia, ja hän lämmitti sen liedellä. Hän kaatoi itselleen kupillisen ja nosti merenpuoleisten ikkunoiden pimennysverhot. Hän tiesi, miltä päivä oikeaasti näytti vasta katsottuaan näistä ikkunoista. Alusten paljous paljastui vähitellen sitä mukaa kun aamu valkeni: proomuja, lotjia, säiliölaivoja, jotkut ankkurissa karanteenissa. Puurunkoiset miinanraivaajat kulkivat edestakaisin Ambrose Channelin poikki. Hinaajat pörräsivät Upper Baylle menevien laivojen ympärillä kuin sirkuspellet.

Jennifer Egan on onnistunut upottamaan romaaniin valtavan määrän tietoa sodanaikaisesta elämänmenosta nivoen sen sujuvaksi osaksi tarinan kulkua ja henkilöhahmojen kohtaloita. Hän luo pikkutarkan ajankuvan sotaponnisteluineen, telakoineen ja yökerhomiljöineen. Kaupunki on kuin sitä ympäröivä meri: orgaaninen, hengittävä kokonaisuus, jossa johdinautot kuljettavat asukkaita kaupunginosasta toiseen. Keskiöön nousee liike, liikkeellä oleminen. Se on läsnä niin kerronnan rakenteessa kuin henkilöiden levottomissa, sinne tänne tempoilevissa mielialoissa.

Romaani on tutkielma amerikkalaisesta yhteiskunnasta ajassa, jossa säännöt olosuhteiden pakosta höltyvät, mutta eivät kokonaan murene. Musta mies ja tyttö pääsevät sodassa olevien miesten töihin, saavuttavat näennäisesti tasa-arvoisen aseman.

Korkeiden upseerien vierailut rakennuksessa 569 olivat Annan mieleen. Luutnantti Axel oli ylempiensä seurassa hämillinen ja kuuliainen ja hänen aseenkantajansa, Katz, näytti olevan tuupertumaisillaan kunnioituksesta. Kun he eivät voineet pullistella, he unohtivat halveksuntansa Annaa kohtaan. Mutta eivät koskaan muulloin.

Anna lähti satamasta muiden sukeltajien kanssa, ja he menivät joukolla Oval-baariin. Bascombe oli järjestänyt Annan mukaan iltarituaaliin yhtä taitavasti kuin Marlen: pian koesukelluksen jälkeen Bascomben morsian oli tullut puhuttelemaan Annaa Sands Steerin portilla ja sanonut flunssaisella äänellä: ”Basky haluaa, että lähdet poikien kanssa ulos, mutta tulettehan te mukaan? En halua olla ainoa tyttö.

Ennen muuta *Manhattan Beach* on kuitenkin Annan kasvutarina. Sota mahdollistaa tytöille sellaista, mistä he ovat tottuneet vain unelmoimaan. Annasta tulee sukeltaja Brooklynin satama-alueelle.

Anna edustaa romaanissa uutta, modernia aikaa, joka hiljalleen murtautuu vanhojen konventioiden läpi. Mutta aivan kaikkea ei sotakaan anna anteeksi. Vihkisormus on ainoa, joka edelleen erottaa tytöt toisistaan: tavallisista ja niistä toisenlaisista. Romaanin pohjavesissä uikin kysymys rajoista. Mikä on sallittua? Ja kenelle?

Jennifer Egan, *Manhattan Beach*, Tammi, s. 559, suom. Helene Bützow

Liisa Rinne on tamperelainen kirjailija ja kirjoittamisen maisteri Jyväskylän yliopistosta